

GOED LOKAAL BELEID VOOR KINDEREN EN JONGEREN

VIJF FUNDAMENTEN

Gemeentebesturen kunnen vandaag volledig zelf en op hun eigen manier hun beleid voor kinderen en jongeren vormgeven. En dat is goed. Maar dan is het cruciaal om te weten hoe kinderen en jongeren hun gemeente beleven. Zo geef je lokaal beleid voor kinderen en jongeren over alle beleidsdomeinen heen alle kansen. Hoe benut je die kansen optimaal? Wie zijn beleid voor kinderen en jongeren op volgende vijf fundamenteën stoelt, werkt aan kind- en jongerenvriendelijk beleid. Maak ze verder concreet voor jouw gemeente in de aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen en het nieuwe meerjarenplan!

1. De gemeente is de regisseur van het lokale beleid voor kinderen en jongeren

We zitten in een belangrijke transitieperiode: de fusie van gemeente en OCMW, de Vlaamse middelen voor jeugd die sinds 2014 zijn ingekanteld in het gemeentefonds... De gemeente is het ideale overheidsniveau om beleid voor kinderen en jongeren te ontwikkelen, want ze zijn dé plek van waaruit de uitbreidende leefwereld van kinderen en jongeren groeit. Als lokaal bestuur is het je opdracht om de kinderrechten als grondtoon te nemen van je beleid: het belang van het kind, non-discriminatie, het recht op leven en ontwikkeling en recht op participatie. Goed beleid voor kinderen en jongeren doorstaat de toets van deze vier basisprincipes. Want jeugdbeleid is meer dan vrijetijdsbeleid voor kinderen en jongeren, het gaat over hun leefwereld: welzijn, mobiliteit, ruimte...

Hoe kan een gemeente haar lokale beleidsautonomie optimaal benutten om werk te maken van breed jeugdbeleid?

- Baseer je beleid op belevingsonderzoek bij kinderen en jongeren
- Veranker het beleid voor kinderen en jongeren zichtbaar in het meerjarenplan
- Kies voor een schepende bevoegdheid jeugd die het belang van een stevig jeugdbeleid met voldoende budgetten in het college bewaakt
- Zorg op het niveau van het managementteam en diensthoofden voor expertise over goed jeugdbeleid
- Mandateer een ambtenaar die 'jeugd' op alle niveaus vertegenwoordigt (programmadirecteur). Of veranker het mandaat om kinderen en jongeren te vertegenwoordigen bij meerdere ambtenaren op alle niveaus.
- Kennis van de leefwereld van kinderen en jongeren is essentieel. Die expertise bouw je uit en onderhoud je, door er tijd voor te vrijwaren bij jeugdambtenaren. En dit komt het hele gemeentelijke beleid ten goede omdat ze ook oplossingen biedt voor uitdagingen in andere beleidsdomeinen.
- Kweek een categoriale kinderen- en jongerenreflex binnen het lokale bestuur: activeer anderen om de bril van kinderen en jongeren op te zetten en weeg de invloed van beslissingen op kinderen en jongeren af!

2. Sta garant voor beleidsparticipatie van kinderen en jongeren

De algemene tendens is dat de aandacht voor participatie van kinderen en jongeren bij de uitvoering van jeugdbeleid is gedaald. De rol van de jeugdraad als adviesorgaan is jammer genoeg verregaand verkleind. Tegelijkertijd boomen bottom up burgerinitiatieven en experimenteren steden en gemeenten met nieuwe tools en methodieken.

Hoe kan je kinderen en jongeren het beleid mee laten vormgeven?

- Wij geloven in de kracht van de jeugdraad als een structurele vorm van participatie waar kinderen en jongeren de agenda bepalen. Gebruik de geëngageerde inzet van jongeren die mee nadenken over oplossingen voor hun gemeente. Durf hiermee te experimenteren.
- En herwaardeer en faciliteer dit decretaal erkende en verplichte adviesorgaan.
- Kinderen en jongeren zijn zelf dé experts van hun leefwereld. En ambtenaren zijn voelsprietten voor de gemeente. Onderzoek in de aanloop naar het MJP wat er bij hen leeft en waardeer dit als waardevolle bron voor je beleid. Met specifieke aandacht voor de meest kwetsbaren.
- Moedig jongeren aan om zelf aan participatie te doen en projecten op te zetten en ondersteun dit via projectsubsidies en expertise.
- Kies voor permanente interactie met kinderen en jongeren, monitor continu en gebruik die info om de vinger aan de pols te houden met je beleid.

VVJ

"VVJ is de organisatie die kinderen en jongeren, politici en ambtenaren, versterkt in het voeren van meer, beter en breder lokaal beleid voor kinderen en jongeren." VVJ levert een uitgebreid pakket diensten aan jeugdambtenaren, besturen en jeugdraden met onder andere vorming, uitwisseling, begeleiding, advies en publicaties.

3. Reken af met kinderarmoede en omarm diversiteit

Kinderarmoedecijfers blijven systematisch stijgen, ongeacht het profiel van de stad of gemeente. Ook de kleinste gemeente wordt er nu mee geconfronteerd. Daarnaast is superdiversiteit de realiteit.

Hoe streef je naar een beleid dat alle kinderen en jongeren alle kansen geeft?

- Erken en koester het verschil. Vertrek van een zo breed en divers mogelijke invulling en begrip van kinderen en jongeren. Dé jeugd, hét kind en dé jongere bestaan niet.
- Bekijk een kind in een maatschappelijk kwetsbare situatie in de eerste plaats als een kind. Maar heb tegelijkertijd oog voor de moeilijke context waarin het opgroeit en de impact daarvan en vertaal dat naar je dienstverlening.
- Voer een strategisch (jeugd)welzijnsbeleid dat vanuit een regierol voor afstemming zorgt tussen alle aanbod rond welzijn.
- Investeer in de vroege levensjaren van je burgers, voer een beleid vanaf 0 jaar
- Werk outreachend: zorg via de juiste partners dat het welzijnsaanbod waar kwetsbare gezinnen recht op hebben ook effectief bij hen terecht komt.
- Breng lokale drempels in kaart en haal expertise in huis om ze weg te werken.

Vragen en reacties zijn welkom bij
Jurgen Sprangers,
03 821 06 03

4. Stimuleer initiatief van kinderen en jongeren, ondersteun jeugdwerkorganisaties en organiseer enkel complementair

In weinig landen of regio's is het jeugdwerklandschap zo divers, dynamisch en vooral gedragen door (jonge) vrijwilligers als in Vlaanderen. Deze uniciteit schatten we naar waarde en verdient blijvende ondersteuning.

Hoe stimuleer je initiatief van kinderen en jongeren en ondersteun je hun organisaties optimaal?

- Creëer een gemeente waar initiatief en ondernemerschap kansen krijgt en ondersteund wordt, vanuit het geloof in de kracht van kinderen en jongeren.
- Ondersteun het erkende jeugdwerk inhoudelijk en logistiek. Subsidieer structureel via een reglement dat mikt op kwaliteit.
- Besteed in je ondersteuning en subsidiëring aandacht aan nieuwe vormen van jeugdwerk. Kies voor een laagdrempelige overeenkomst op maat voor jongeren met een goed idee.
- Haal drempels weg in je eigen aanvullend aanbod voor kinderen in armoede, met een handicap, met een recent vluchtverhaal, met een andere etnisch-culturele achtergrond, met respect voor verschillende levensbeschouwingen, enz.

5. Geef kinderen en jongeren ruimte

Verkeersveiligheid, mobiliteit en meer spelen en ontmoetingsruimte staan bovenaan het prioriteitenlijstje van Vlaamse kinderen en tieners. Ze hebben onze straten en pleinen nodig: om naar school of naar de bib te gaan, om te sporten, om te spelen... maar ook om de buitenwereld te leren kennen en sociale vaardigheden te ontwikkelen. Ze maken 1/3de van de bevolking uit en zijn mede-eigenaar van hun stad/gemeente. Neem het kind en zijn autonomie als uitgangspunt.

Hoe maak je van de gemeente een fijne habitat voor kinderen en jongeren?

- Kinderen en jongeren horen er gewoon bij, geef hen mede-eigenaarschap. Als lokaal bestuur is het jouw verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat ze kinderen en jongeren mogen zijn in de openbare ruimte.
- Versterk verbindingssweefsel via het STOP-principe (Eerst Stappers (voetgangers), Trappers (fietsers) en Openbaar (collectief) vervoer en Personenwagens) en een divers aanbod aan publieke jeugdruimtes
- Besteed in je mobiliteitsbeleid prioritaire aandacht aan kinderen en jongeren als gebruiker door aandacht voor fietszones, openbaar vervoer, veilige situaties rond scholen en de toegangswegen er naartoe... Als gemeente moet je een rol spelen in de mentaliteitswijziging, weg van koning auto.
- Maak van je huidige publieke ruimte generatiedoorbrekende ontmoetings- en belevingsplekken.
- Zet in op voldoende plekken voor alle kinderen en jongeren, benut leegstaande ruimtes voor (gedeeld en tijdelijk) gebruik. Ruimte voor creativiteit, experiment, groei en ontwikkeling.

Deze vijf fundamente vormen de basis om je opdracht als lokaal bestuur op te stoelen. Wie permanent inzet op de realisatie van deze vijf werkt aan kind- en jongerenvriendelijk beleid.

In de aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen van 14 oktober 2018 biedt VVJ vijf fundamenteën met aanbevelingen voor een sterk lokaal beleid voor kinderen en jongeren. Om mee te nemen in je memorandum, partijprogramma of bestuursakkoord als basis voor het luik over jeugdbeleid, en trek dit door naar het meerjarenplan in je gemeente.

VVJ - Ossenmarkt 3, 2000 Antwerpen
03 821 06 06 - info@vvj.be - www.vvj.be
<https://www.facebook.com/vvjzw/>